

Journal of Urban Environmental Planning and Development

Vol 3, No 11, Autumn 2023

p ISSN: 2981-0647 - e ISSN:2981-1201

Journal Homepage: <http://juep.iaushiraz.ac.ir/>

Research Paper

Polycymaking of Key Factors and influencing Variables on the Institutional Capacity of Urban Management, a Case Study of Tehran

Seyed Mahmoud Mousavi Mirkalai: PhD Student in Urban Planning, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Mohammad Ali Khaliji:* Department of Urban Planning, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Sadegh Sadeghi: Department of Urban Planning, Shoushtar Branch, Islamic Azad University, Shoushtar, Iran.

Received: 2023/03/03 PP 19-34 Accepted: 2023/05/22

Abstract

Tehran metropolis does not have a specific, defined and formal system for managing the institutional capacity of urban management; But this system is managed and transmitted by relying on the structures, methods and common norms of urban and rural governance. The fragmentation and fragmentation of urban management in the city of Tehran due to the different institutions and organizations that originate from the city government model, the lack of capacity for inter-institutional and intra-institutional interaction can be seen as the result of the official dominance of the power institutions and the non-alignment of informal institutions with their policies and programs. The purpose of the research is to policy the key factors and variables affecting the institutional capacity of urban management. The research method, from the point of view of the goal, is of the type of applied-developmental research, in terms of the main research methods, it is in the category of descriptive-analytical research. Also, the type of data in the research is a survey, and the main tool used to collect data is interviews with managers, experts of Tehran municipality and university professors in the form of a questionnaire, which is a suitable narrative tool. The sampling method in this study was simple random sampling and the sample size was determined to be 100 people with a measurement error of ten percent. The findings of the research show that the strongest component of the desired institutional capacity is the readability and transparency of laws and regulations, with an average of 3.37, and the lowest average belongs to the component of inter-institutional capacity, which indicates the weakness of the institutional capacity in Tehran metropolis. The results show that the components of communication resources and the ability of institutions have a far greater contribution compared to other components in predicting the dependent variable, such that a unit change in the standard deviation of communication resources and the ability of institutions causes the standard deviation of the variable to increase. dependent (institutional capacity of urban management) to change by 28 and 18 percent. While a unit change in the standard deviation of participation only causes the standard deviation of the dependent variable to change by 2%.

Keywords: Policy Making, Institutional Capacity, Urban Management, Tehran Metropolis.

Citation: Mousavi Mirkalai, S M., Khaliji, M A., Sadeghi, S.(2023). **Polycymaking of Key Factors and influencing Variables on the Institutional Capacity of Urban Management, a Case Study of Tehran.** Journal of Urban Environmental Planning and Development, Vol 3, No 11, PP 19-34.

© The Author(s) **Publisher:** Islamic Azad University of Shiraz

DOI: 10.30495/JUEPD.2023.1983162.1171

DOR: 20.1001.1.29810647.1402.3.11.2.9

* **Corresponding author:** Mohammad Ali Khaliji, **Email:** ma.khaliji@srbiau.ac.ir, **Tel:** +989124047916

Extended Abstract

Introduction

Considering that the focus of this study is the urban management system of Tehran, in the urban management system of Tehran, we are faced with numerous organizations with diverse missions such as transportation and traffic, urban, cultural and social services, financial and urban economy, technical and civil engineering, etc., which serve the population of the capital. And they provide services to the biggest metropolis of the country. Naturally, for a city of this size, we need an institutional and integrated approach to define, implement and achieve a valid model that can be used by city managers in policy making. But how is this approach designed and implemented? The problem of this research comes from this: in the current method, policies are formulated without the presence and participation of urban and regional agents and experts, and management is tied to autocratic management, traditional planning (with a top-down approach). The actors of the private sector and specialized associations, non-governmental organizations do not have a place and role in the political decisions of Tehran's urban management, and the continuation of this situation will have no consequences except for the aggravation of the gaps. Therefore, in this research, in addition to identifying key factors and variables affecting the institutional capacity of urban management and creating changes in the formulation of urban policies, paying attention to upstream documents and the participation of actors, it has the attention of all civil institutions in synergy and interaction in the policy-making process and reducing interference. The government wants to make decisions. During such a process, all managers (macro, medium and small) should consider themselves as participants in the network of power and decision-making and policy-making and participate in Tehran's development plans and programs. With these interpretations, this research seeks to answer the question, what are the key factors and variables affecting the institutional capacity of Tehran metropolis management?

Methodology

From the point of view of the goal, the research is of the type of applied-developmental

research, in terms of the main research methods, it is in the descriptive-analytical research. Also, the type of data in the research is a survey, and the main tool used to collect data is interviews with managers, experts of Tehran Municipality and university professors in the form of a questionnaire, which is a suitable tool for narrative. These people are generally those who have been active for many years in the field of research in the relevant headquarters and organizations of the Tehran Metropolitan Municipality, or have been in relevant institutions, research institutes and urban management organizations, or have been in related executive responsibilities. The response scale was completed and weighted in the form of Likert in 5 degrees. The sampling method in this study was simple random sampling and the sample size was determined to be 100 people with a measurement error of ten percent.

Results and discussion

In the background variables which in this research are sex, age and education, using frequency distribution tables, the results are as follows; The distribution of respondents according to gender is 45 women, 55 men and the average age is 37.5 years. The percentage of respondents' education is 28.6% bachelor's degree, 36% master's degree and 35.4% doctorate respectively. The respondents' answers were presented in the form of a 5-point Likert scale (very dissatisfied, dissatisfied, relatively satisfied, satisfied and very satisfied). The overall assessment of institutional capacity indicates that 2.06% of institutional capacity variables are very satisfied, 8.19% are satisfied, 24.03% are relatively satisfied, 44.78% are dissatisfied and 20.94% are very dissatisfied. The findings of the research in Table 3 show that the components of readability and transparency of laws and regulations, legality, intra-institutional interaction among the components have the highest average, respectively. Also, the inter-institutional capacity component has the least importance with an average of 3.35. Regarding the significance of the test, it can be said that the components are significant at the 95% level.

Conclusion

Tehran metropolis does not have a specific, defined and formal system for managing the

institutional capacity of urban management; But this system is managed and transmitted by relying on the structures, methods and common norms of urban and rural governance. The fragmentation and fragmentation of urban management in the city of Tehran due to the different institutions and organizations that originate from the city government model, the lack of capacity for inter-institutional and intra-institutional interaction can be seen as the result of the official dominance of the power institutions and the non-alignment of informal institutions with their policies and programs. Tehran metropolis has institutional potential in formulating, regulating laws and regulations, effectiveness of activities and measures and success rate of urban management in relation to institutional processes. The sustainability and human-centeredness of the future development of this complex requires building the capacity to accept new forces in the management organization of the region by referring to the teachings of the urban governance approach and strengthening the sense of trust and cooperation among all these actors. More than ever, the development of the metropolises of the country, especially Tehran, the way of planning the management of the regions is dependent on the

institutional capacity and somehow tied to it. In the absence of urban management policies and trans-sectoral approach, inter-institutional challenges and transparency, accountability, and capacity building have become much more pronounced and do not show a decreasing trend. The components of communication resources and the ability of institutions have a far greater contribution compared to other components in predicting the dependent variable, such that a unit change in the standard deviation of communication resources and the ability of institutions causes the standard deviation of the dependent variable (institutional capacity) to increase. urban management) to change by 28 and 18 percent. While a unit change in the standard deviation of participation only causes the standard deviation of the dependent variable to change by 2%. Also, the components of institutions-ability, transparency, internal-interaction, legality, inter-institutional-interaction and inter-institutional-capacity, because the significance level is higher than 0.05, show that they do not have a significant effect on predicting the institutional capacity of urban management.

فصلنامه برنامه ریزی و توسعه محیط شهری

دوره ۳، شماره ۱۱، پاییز ۱۴۰۲

شاپا چاپی: ۰۶۴۷-۲۹۸۱ شاپا الکترونیکی: ۱۲۰۱-۲۹۸۱

Journal Homepage: <http://juep.iaushiraz.ac.ir/>

مقاله پژوهشی

سیاست گذاری عوامل کلیدی و متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت نهادی مدیریت شهری نمونه موردی تهران

سید محمود موسوی میرکلائی: دانشجوی دکتری گروه شهرسازی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

محمدعلی خلیجی: استادیار گروه شهرسازی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

صادق صادقی: استادیار گروه شهرسازی، واحد شوشتر، دانشگاه آزاد اسلامی، شوشتر، ایران.

دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۱۲ صص ۳۴-۱۹ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۰۱

چکیده

کلانشهر تهران سیستم مشخص، تعریف شده و رسمی برای مدیریت ظرفیت نهادی مدیریت شهری ندارد؛ اما این سیستم با تکیه بر ساختارها و روش‌ها و هنجارهای رایج حکمروایی شهری و روستایی اداره و منتقل می‌شود. تشتت و تفرق مدیریت شهری در شهر تهران به تبعیت از نهادها و سازمان‌های متفرق و منبعث از الگوی حکومت شهری، عدم ظرفیت تعامل میان نهادی و درون نهادی را می‌توان نتیجه غلبه رسمی نهادهای قدرت و ناهم‌سویی نهادهای غیر رسمی با سیاست‌ها و برنامه‌هایی آنها دانست. هدف تحقیق سیاست‌گذاری عوامل کلیدی و متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت نهادی مدیریت شهری است. روش تحقیق از منظر هدف، از نوع کاربردی - توسعه‌ای، از نظر روش‌های اصلی تحقیق در زمره تحقیقات توصیفی - تحلیلی قرار دارد. همچنین نوع داده‌ها در تحقیق پیمایشی بوده و ابزار اصلی مورد استفاده برای جمع‌آوری داده‌ها مباحثه با مدیران، خبرگان شهرداری تهران و اساتید دانشگاهی به صورت پرسشنامه که ابزار مناسب روایی بوده، انجام گرفته است. روش نمونه‌گیری در تحقیق حاضر نمونه‌گیری تصادفی ساده بوده است و حجم نمونه با خطای اندازه‌گیری ده درصد، ۱۰۰ نفر تعیین شده است. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد قوی‌ترین متغیر ظرفیت نهادی مطلوب خوانایی و شفافیت قوانین و مقررات، با میانگین ۳/۳۷ است و کمترین میانگین به متغیر ظرفیت بین نهادی تعلق دارد که نشان‌دهنده ضعف ظرفیت نهادی در کلانشهر تهران است. نتایج نشان می‌دهد مولفه‌های منابع ارتباطی و توانایی نهادها به مراتب سهم بیشتری در مقایسه با سایر متغیرها در پیش‌گویی متغیر وابسته دارند، به گونه‌ای که یک واحد تغییر در انحراف معیار منابع ارتباطی و توانایی نهادها، باعث می‌شود تا انحراف معیار متغیر وابسته (ظرفیت نهادی مدیریت شهری) به اندازه ۲۸ و ۱۸ درصد تغییر کند. در حالی که یک واحد تغییر در انحراف معیار مشارکت‌پذیری تنها باعث می‌شود تا انحراف معیار متغیر وابسته به اندازه ۲ درصد تغییر نماید.

واژه‌های کلیدی: سیاست‌گذاری، ظرفیت نهادی، مدیریت شهری، کلانشهر تهران.

استاد: موسوی میرکلائی، سید محمود؛ خلیجی، محمدعلی؛ صادقی، صادق. (۱۴۰۲). سیاست‌گذاری عوامل کلیدی و متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت نهادی مدیریت شهری نمونه موردی تهران. فصلنامه برنامه‌ریزی و توسعه محیط شهری، سال ۳، شماره ۱۱، صص ۳۴-۱۹.

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز

© نویسندگان

DOI: 10.30495/JUEPD.2023.1983162.1171

DOR: 20.1001.1.29810647.1402.3.11.2.9

مقدمه

یکی از کارکردهای حکمروایی شهری، سیاست‌گذاری شهری است. منشأ سیاست‌گذاری، چالش‌هایی است که جوامع و به‌خصوص شهرها با آن مواجه هستند و طی مراحل مختلف به مسئله نظام سیاسی و سیاست‌گذاری تبدیل می‌شود. پنجره سیاست‌گذاری زمانی مهم جلوه می‌کند که مسئله با دو مقوله سیاست‌گذاری و سیاست منطبق شود. مسئله یا مسائل به طور بالقوه نیازمند توجه می‌باشند. مقوله سیاست‌گذاری به راه‌حل‌های منتج می‌شود که از طرف سیاست‌گذاران و صاحب‌نظران مطرح می‌شود. با این تفاسیر سیاست‌گذاری مجموعه‌ای از تصمیماتی است که یک نظام مدیریتی برای اجرای راهبردها و تصمیمات برای نیل به اهداف اتخاذ می‌کند. شناسایی ذی‌مدخلان شهری، بررسی انگیزه‌ها، عملکردها و همچنین نحوه مشارکت و تشریک‌مساعی بر فرایندهای رسمی و غیررسمی در زمینه مطالعات سیاست‌گذاری شهری قرار می‌گیرد. از ابعاد مهم در سیاست‌گذاری شهری می‌توان به شناسایی ساختارهای رسمی تصمیم‌گیری، خط‌مشی‌گذاری در مورد وظایف محوله به مدیران شهری، سلسله‌مراتب سازمان‌ها از اشاره کرد.

حال پرسش اصلی اینجاست که چگونه می‌توان سیاست‌گذاری مدیریت شهری مطلوب را نهادینه و اجرایی ساخت؟ باتوجه به اینکه تمرکز این مطالعه نظام مدیریت شهری تهران است، در نظام مدیریت شهری تهران، با سازمان‌های متعدد با مأموریت‌های متنوع از حمل‌ونقل و ترافیک، خدمات شهری، فرهنگی و اجتماعی، مالی و اقتصاد شهری، فنی و عمرانی و غیره مواجهیم که به جمعیت پایتخت و بزرگ‌ترین کلان‌شهر کشور خدمات ارائه می‌دهند. طبیعتاً برای شهری با این گستره، برای تعریف، اجرا و دستیابی به الگوی معتبر که بتواند مورد استفاده مدیران شهری در سیاست‌گذاری‌ها قرار گیرد، نیازمند یک رویکرد نهادگرا و یکپارچه هستیم. اما این رویکرد چگونه طراحی و عملیاتی می‌شود؟

مسئله این تحقیق از اینجا ناشی می‌شود که: در روش کنونی سیاست‌گذاری‌ها بدون حضور و مشارکت عوامل و کارشناسان شهری و منطقه‌ای تدوین می‌شود و مدیریت به مدیریت مستبدانه، برنامه‌ریزی سنتی (با رویکرد از بالا به پایین) گره‌خورده است. بازیگران بخش خصوصی و انجمن‌های تخصصی، سازمان‌های مردم‌نهاد جایگاه و نقشی در تصمیم‌گیری‌های سیاسی مدیریت شهری تهران ندارند و ادامه این وضعیت جز تشدید شکاف‌ها عواقبی نخواهد داشت.

موضوع بعدی این است که ذی‌نفعان شهری و منطقه‌ای در حال حاضر خواهان مشارکت و هم‌افزایی بیشتر در ساختار سیاست‌های حاکمیت کلان در تهران هستند. آنها برآیند سیاست‌گذاری را در سطوح مدیریت، برنامه‌ریزی و اجرا ناکارآمد می‌دانند که منجر به سرمایه‌گذاری راکد و کاهش منافع اجتماعی، اقتصادی و مدنی می‌شود.

علاوه بر این، اجرای شیوه‌های سنتی مدیریتی توسط مدیران شهری در کلانشهر تهران، توأم با سلیقه و عدم توجه به اسناد و مدارک برنامه توسعه، موجب عدم درک صحیح از قانون دستگاه اجرایی و دست‌اندرکاران شده است.

در کلانشهر تهران، مسیر توسعه ناهموار و ناهماهنگ با برنامه توسعه است و عدم ثبات در سیاست‌گذاری، شکست مدیریت و زیاده‌خواهی‌ها، این امر منجر به تغییر در برنامه‌ریزی و اجرای سیاست شده است.

مسئله دیگر اینکه، شاهد ماندن شهرداری کلانشهر تهران در حد توان روزانه خود هستیم و باتوجه به ضعیف‌بودن ساختار نهادی و ناکارآمدی نیروی انسانی، هزینه‌های سرسام‌آور مدیریت شهرداری، بی‌انضباطی و عدم توجه به مقررات، ضعف قانون‌مداری چالش‌های زیادی را در مدیریت شهری تهران ایجاد کرده است.

لذا در این تحقیق ضمن شناسایی عوامل کلیدی و متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت نهادی مدیریت شهری و ایجاد تغییر در تدوین سیاست‌گذاری‌های شهری و توجه به اسناد بالادستی و مشارکت‌پذیری بازیگران دارد و توجه همه نهادهای مدنی را در هم‌افزایی و تعامل در روند سیاست‌گذاری و کاهش دخالت دولت در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی‌ها را خواهان است. طی چنین فرایندی، تمامی مدیران (کلان، متوسط و خرد) باید خود را مشارکت‌کننده در شبکه قدرت و تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری بدانند و در طرح‌ها و برنامه‌های توسعه تهران مشارکت داشته باشند. نتیجه نهایی این رویکرد رضایت همه ذی‌نفعان و اجرای صحیح برنامه‌های سند توسعه (۱۴۰۴ هجری قمری) مطابق با اهداف غایی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و منویات مقام معظم رهبری است. با این تفاسیر این تحقیق درصدد پاسخ به این سؤال می‌باشد که عوامل کلیدی و متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت نهادی مدیریت کلان‌شهر تهران کدام‌ها هستند؟

پیشینه و مبانی نظری تحقیق

مفهوم ظرفیت‌سازی نهادی برای مطرح کردن بنیادی و انتقادی نیازهای توسعه و به تحرک واداشتن تغییر نهادی توسط سیاست‌گذاران و حوزه‌های مطالعاتی متفاوت و در توسعه منابع انسانی، توسعه درون‌سازمانی، تقویت، ارتقا و بهبود ساختارها، فرایندها، فرهنگ، اشتراک اطلاعات،

رویه‌های سازمانی و مدیریتی نه تنها در درون سازمان‌ها، بلکه بین سازمان‌ها و در بخش‌های مختلف اجتماعی عمومی و خصوصی، اصلاح و بهبود نهادی ایجاد تغییرات قانونی و نظارتی و ابزارهای سیاستی است که برای تقویت و پاسخگویی به سازمان‌ها، نهادها و ارگان‌ها در همه سطوح و بخش‌ها برای تقویت ظرفیت‌های خود استفاده می‌شود (Molaie, et al, 2021: 39) (Jajarmi, 2016: 82). سیاست‌گذاری مبتنی بر نهادگرایی است با حوزه‌های مختلف جامعه‌شناسی، اقتصاد و برنامه‌ریزی در ارتباط است. نهادها اهمیت ویژه‌ای در فرایند توسعه به‌ویژه توسعه منابع و سرمایه انسانی دارند و با شکل‌دهی ساختار انگیزشی و تأثیر بر انتظارات و رجحان‌های افراد، می‌توانند توسعه را شدت بخشیده یا از آن جلوگیری کنند و از طریق در اختیار نهادن ساختارهایی برای زندگی روزمره، عدم اطمینان را کاهش داده و چارچوب‌هایی برای کنش متقابل انسان‌ها، اعتماد، حضورپذیری وضع نمایند.

نهادگرایی مبتنی بر کثرت‌گرایی است که بر تفاوت نهاد و سازمان و نیز نقش رفتار و ادراک فردی در شکل‌گیری و تغییر نهادها و نقش نهادها در زندگی اقتصادی، اجتماعی، حقوقی و سیاسی انسان‌ها تأکید دارد؛ از سویی، باتوجه به اهمیت حکمروایی شهری به‌عنوان بستر نقش‌آفرین نهادها در توسعه شهری، ظرفیت نهادی از طریق مکانیسم‌های حکمروایی سیاست‌ها، اهداف و ابزارها را متناسب با شرایط زمانی و مکانی جهت توسعه یکپارچه و پایدار تعیین می‌کند (Abniki, 2007: 8). بدین ترتیب، دستیابی به اهداف توسعه شهری منوط به مشارکت ذی‌نفعان در فرایند سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. در واقع، ادبیات نهادی در حوزه برنامه‌ریزی این بینش را به برنامه‌ریزان می‌دهد که بدانند چگونه تحلیل نهادی می‌تواند با برنامه‌ریزی حکمروایی معاصر شامل مطالعات برنامه‌ریزی ارتباطی و همکاری سازمان‌ها در برنامه‌ریزی یکپارچه شود. بعلاوه ظرفیت نهادی می‌تواند بر اساس سه عنصر یعنی منابع دانش، منابع ارتباطی و توانایی برای بسیج کردن درک شود. این سه عنصر باهم روابط متقابلی دارند و درواقع به‌عنوان عناصر تقویت‌کننده یکدیگر عمل می‌کنند. منابع دانش شامل دانش محلی است که تجربه عملی مردم و درکی که آنها از آن دارند را شامل می‌شود (Kazemian, et al, 2012: 26). معیارها و شاخصه‌ای ظرفیت نهادی، در حوزه‌های مطالعاتی مختلف و با رویکردها، سطوح تحلیل و شاخصه‌ای متفاوتی مطالعه شده است و به‌عنوان ابزاری تحلیلی - تجویزی برای سنجش، پایش و نیز تغییر توانایی ذی‌نفعان (افراد، گروه‌های انجمن‌ها و سازمان‌ها و غیره) برای تدوین اهداف توسعه شهری و دستیابی به آن پذیرفته شده است. مؤلفه اصلی ظرفیت نهادی شامل ساختار سازمانی، تعریف نقش‌ها و مسئولیت‌ها، رهبری، مشوق‌ها، فرایندهای ارزیابی، تخصیص بودجه به امور مختلف، تسهیلات، دسترسی به اطلاعات، فناوری و زیرساخت‌ها و ارتباطات بین سازمانی می‌باشد. سه مؤلفه اصلی مردم (رهبری، منابع انسانی، مدیریت و غیره)، منابع مالی، فناوری، زیرساخت‌ها و غیره، فرایندها (راهبردها، برنامه‌ریزی، نظارت، ارتباطات و غیره) برای ظرفیت نهادی به شمار می‌آید (Moslemimehni, 2018: 146).

سیاست‌گذاری کلان تصمیماتی است که در قبال یک مسئله عمومی و باهدف حل آن اتخاذ می‌شود (Jalili, Kazemian, 2016: 32). توماس دایک، سیاست‌گذاری کلان را «هر آنچه حکومتی انتخاب می‌کند انجام دهد یا انجام ندهد» توصیف می‌کند (Abdi Daneshpour et al, 2014: 61). سیاست‌هایی که توسط مراجع مختلف بخش کلان نظیر: مجلس (قوه مقننه)، دولت، قوه قضائیه، و یا مجمع تشخیص مصلحت نظام که نماینده حفاظت منافع عمومی و کلان کشور هستند اتخاذ می‌شود؛ سیاست‌گذاری کلان متشکل از یک سلسله از ارزش‌هاست که بایدها و نبایدها و خطوط کلی فعالیت‌ها و اقدامات سطوح کلان کشور را مشخص می‌کند (Erfani, Talebbeydokhti, 2019: 103). در مطالعات سیاست‌گذاری، سه سطح مطرح می‌شود؛ اول سطح ملی یا کلان که با موضوعاتی چون منافع کلان یا ایدئولوژی‌ها در ارتباط است. دوم، با نام سطح نهادی یا میانی، همچنان به موضوع منافع، ایدئولوژی‌ها و نهادها می‌پردازد؛ با این تفاوت که این موضوعات حول نیازها و دغدغه‌های محلی مطرح شده و گروه‌های بهره‌ور در مقیاس محلی است. سطح سوم سیاست‌گذاری که در مقیاس خرد مطرح می‌شود؛ شامل تصمیمات برای هموارسازی اجرای راهبردها در طرح‌ها است. این سطح را می‌توان به‌عنوان سطح سیاست‌گذاری شهری در نظر گرفت. ضرورت و اهمیت سیاست‌گذاری شهری در مدیریت شهری به حوزه‌هایی مانند: ۱) امکان گرایش یا اجتناب مدیریت شهری نسبت به برخی از گروه‌ها در فرایند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری ۲) تأثیرگذاری بر محصولات تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری، از جمله سیاست‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌های شهری؛ ۳) ساختار و مؤلفه‌های محیط موردنظر تصمیم‌گیری دلالت می‌کنند (Ahmadi, Abedini, 2019: 76). سیاست شهری در ارتباط با مدیریت تغییرات شهری و به‌عنوان فعالیتی دولت - حکومتی به توزیع و هدایت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از آن در محیط مصنوع شهر می‌پردازد. می‌توان در فرایند برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی در شهرها، با ایجاد چارچوب‌های مشخصی، موجب هدایت منابع به سمت منافع گروه‌های تأثیرگذار شد. سیاست شهری یک‌باره به وجود نمی‌آید؛ بلکه در فرایندی مستمر تدوین و به کار گرفته می‌شود. غالباً به‌ندرت راه‌حل ساده‌ای برای مسائل شهری وجود دارد و معمولاً طیفی از گزینه‌ها برای حل مسائل شهری در اختیار سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران شهری قرار می‌گیرد. سیاست شهری زیرمجموعه سیاست‌گذاری عمومی جوامع است و باید در همین چارچوب انجام و تحلیل شود. ساده‌ترین تعریف از سیاست شهری، تلاش برای انتظام، کنترل و مدیریت نیروهایی است (Sarvar, 2021: 7). که نواحی شهری را تشکیل می‌دهند.

همچنین می‌توان سیاست شهری را به منزله برنامه‌ریزی، ارائه خدمات عمومی و پشتیبانی از توسعه اقتصاد محلی تعریف کرد (Jajrami, 2016: 88).

مدیریت شهری مفهومی است که در اصطلاحات حکومت محلی و مفاهیم جغرافیایی در دهه ۱۹۷۰ میلادی ریشه دارد. ویلیامز ۱۹۷۸، ماهیت مدیریت شهری را به طور واضح در ارتباط با روابط قدرت ماهیت شهر و ساختار اجتماعی و اقتصادی شهر می‌داند. هدف مدیریت شهری کارکردن برای دستیابی به توسعه پایدار شهری است و طیف وسیعی از بخش‌ها شامل ابعاد فیزیکی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، محیطی و نهادی را در نظر می‌گیرد، شگفت‌آور نیست که مدیریت شهری را یک مفهوم پیچیده فرض کنیم. بخشی از مطالعات صورت گرفته در موضوع تحقیق به شرح زیر است:

دسالجن و سلمن (۲۰۲۲)، در مقاله رابطه متقابل بین ظرفیت نهادی، حاکمیت زیرساخت و برابری، و فرایند، رابطه متقابل بین چهار ساختار، یعنی ظرفیت نهادی، حاکمیت زیرساخت، برابری زیرساخت و فرایند از طریق یک مدل ساختاری مفهومی تهیه شده مورد بررسی تجربی و مفهومی قرار گرفت. در میان چهار ساختار، برابری زیرساخت تأثیر مستقیم قابل توجهی دارد. با این حال، فرضیه‌های ظرفیت نهادی و حکمرانی زیرساخت به طور غیرمستقیم از تأثیرگذاری حمایت کرده‌اند. تحلیل‌های میانجیگری نیز محاسبه می‌شوند و نتایج نشان‌دهنده اثرات ظرفیت نهادی بر حاکمیت زیرساخت، برابری زیرساخت است که می‌تواند از طریق واسطه برابری زیرساخت توضیح داده شود.

اسپرینا و همکاران (۲۰۲۱)، در مقاله حفاظت از فضاهای باز پیرامون شهری در سطح سیاست‌گذاری منطقه‌ای، فرا شهرسازی فرایندی پویا است که عمدتاً شامل گسترش مناطق مصنوعی به مناطق طبیعی، نیمه‌طبیعی و کشاورزی است. این فرایند فضاهای باز پیرامون شهری را کاهش می‌دهد، بنابراین تنوع زیستی پیرامون شهری را تهدید می‌کند و ارائه خدمات اکوسیستمی را با مشکل مواجه می‌کند. در این مقاله، مفهوم فضاهای باز پیرامون شهری را معرفی کرده و آن را در سطح سیاست‌گذاری منطقه‌ای در شش منطقه در کشور باسک (اسپانیا)، فلاندر (بلژیک)، گورنسکا (اسلونی)، Hajdú-Bihar (مجارستان)، Mazovia (لهستان) و Saxony-Anhalt (آلمان) مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایج نشان می‌دهد پتانسیل ابزارهای نظارتی باید تقویت شود و سودمندی حکمرانی چندسطحی تأیید گردید که به حفاظت از فضاهای باز پیرامون شهری در سطح منطقه‌ای می‌تواند مؤثر واقع شود.

فریک (۲۰۲۰)، مکان‌یابی مسائل شهری در سیاست‌گذاری آلمان: مناطق شهری و سیاست‌های توسعه شهری در یک زمینه چند مقیاسی، این مقاله به بررسی ظهور و ارتباط مسائل شهری و شهری در سیاست‌های ملی آلمان می‌پردازد. به طور خاص، این سهم توجه را به تغییر سیاست‌ها جلب می‌کند، اول، به سمت مناطق شهری در اواسط دهه ۱۹۹۰ و دوم، به سمت شهرهای با هراندازه در اواسط دهه ۲۰۰۰. مقایسه سیاست‌های شهری و کلان‌شهری در آلمان دیدگاهی نوآورانه را در مورد مکمل سازی مناطق و شهرها به‌عنوان موضوعاتی که در دستور کار سیاسی و به‌عنوان بازیگران در فرایند سیاست‌گذاری ظاهر می‌شوند، پیشنهاد می‌کند. علاوه بر این، تجزیه و تحلیل فرایندهای اساسی نوآوری مفهومی و ابزاری به درک تأثیر مکانیسم‌های نهادی و ایده‌آل بر تغییر سیاست کمک می‌کند. از نظر تئوری، این تحلیل سیاست‌گذاری شهری آلمان را به‌عنوان یک فرایند پیچیده در یک سیستم چند مقیاسی شامل جوامع عملی بین دانشگاهیان، مؤسسات تحقیقات کاربردی، وزارتخانه‌های ملی، دولت‌های ایالت‌های فدرال و نمایندگان از سطح شهرداری منعکس می‌کند.

ربعی و همکاران (۱۴۰۰)، در مقاله سنجش مطلوبیت سیاست‌گذاری در مدیریت شهری، نتایج و یافته‌ها حاکی از این است که میزان رضایتمندی متخصصان در ارتباط با ختمی اتخاذ شده و اجرایی شهرداری و شورای شهر در حوزه اجتماعی، فرهنگی و ورزشی و هنری بر حسب مقدار آماری آزمون، همبستگی بین رضایتمندی و عملکرد تأیید می‌شود، اما همبستگی در حد متوسط است و همچنین در ارتباط با میزان رضایتمندی متخصصان از بهداشت شهری در ارتباط با ختمی اتخاذ شده توسط شهرداری و شورای شهر در زمینه بهداشت مطلوب و عملکرد بهینه؛ سنجش رابطه آماری بین متغیرها، وجود همبستگی بین این دو متغیر رد می‌شود؛ اما رضایتمندی از عملکرد کارکنان بخش خدمات عمومی در حد زیاد است. در ارتباط با میزان رضایتمندی متخصصان فضای سبز در ارتباط با ختمی اتخاذ شده توسط شورای شهر و شهرداری نیز، ضریب همبستگی منفی می‌باشد.

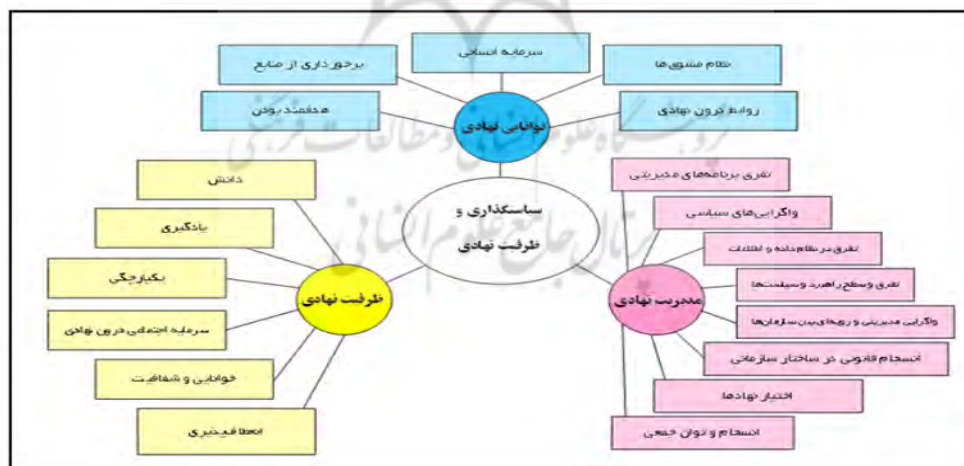
چراغی و همکاران (۱۴۰۰)، در مقاله تبیین نقش ظرفیت نهادی در رقابت‌پذیری شهرهای میانی ایران، نتایج تحقیق حاضر، تأثیر بسیار بالای ظرفیت‌سازی در امور شهری به طور عام و رقابت‌پذیری شهری به طور خاص نمایان می‌شود.

سجادیان و همکاران (۱۴۰۰)، در مقاله سنجش ظرفیت نهادی تحقق شهر هوشمند در کلان‌شهر اهواز، بر اساس یافته‌های تحقیق، وضعیت ظرفیت نهادی تحقق شهر هوشمند در کلان‌شهر اهواز، مناسب نبوده و از این میان مؤلفه‌های پیرامونی و حکمروایی هوشمند در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها، در وضعیت نازل تری قرار دارند. در انتها نیز بر اساس یافته‌های تحقیق، راهکارهایی در دودسته راهکارهای کلی و راهکارها در راستای مؤلفه‌ها پیشنهاد گردید.

دهقانی و همکاران (۱۴۰۰)، در مقاله تحلیل ظرفیت‌های توسعه شهری دانش‌بنیان اصفهان، وضعیت ظرفیت‌های توسعه شهری دانش‌بنیان اصفهان با امتیاز ۳۴٫۱۶ در مجموع، نامناسب است و در شرایط عدم اراده سیاسی کافی و بینش راهبردی عمیق برای تحقق توسعه شهری دانش‌بنیان اصفهان، کنشگران و به‌ویژه مدیران، به دلیل اعتماد کم به یکدیگر، تمایل اندکی برای همکاری دارند و از این‌رو نمی‌توانند محیطی مشوق و حامی تولید و استفاده از دانش، شامل زیرساخت‌های سخت (فضاهای شهری مناسب برای حضور و گفتگوی افراد) و زیرساخت‌های نرم (ارائه مشوق‌ها و ایجاد آسایش و امنیت شغلی) را فراهم سازند.

سرور و خلیجی (۱۴۰۰)، در مقاله سیاست‌گذاری شهری در حیطه مسائل بدخیم شهرها، وجود مسائل متعدد نظیر تفرق‌های مدیریتی، تنوع قوانین، رشد اسکان‌های غیررسمی، زمین‌خواری، جدایی‌گزینی فضایی - اجتماعی، رشد کلونی‌های فقر، رشد صنایع آلوده‌ساز، تداوم مهاجرت، و تداوم معضل مسکن ... مستلزم ارزیابی میزان کارآمدی و اثربخشی سیاست‌ها و اقداماتی است که به مورد اجرا گذاشته شده و ارزیابی قوانین و سیاست‌هایی است که باید به مورد اجرا گذاشته می‌شد تا از این رهگذر به‌ضرورت رویکرد به حوزه‌های نوین تحلیل و حل مسئله پی ببریم و نوع نگاهمان را به نحوه مدیریت موضوعات و فضاها از سطح ملی گرفته تا محلی تغییر دهیم.

رضایی و همکاران (۱۳۹۸)، در مقاله تحلیلی انتقادی بر سیاست شهری آب از منظر ظرفیت‌های، نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل یافته‌ها حاکی از آن است که رابطه سیاست و قوانین به‌صورت معناداری بر تقویت ظرفیت‌های مؤثر است؛ درعین‌حال تقویت ظرفیت‌های آب به بهبود و توسعه توان عملیاتی مدیریت آب وابسته است؛ بنابراین تشویق مشارکت بخش خصوصی، مشارکت کاربران و نظم در پاسخگویی و ذی‌حسابی کم‌ترین تأثیر و تمرکززدایی قوانین و استفاده از علوم و فناوری‌های جدید بیشترین تأثیر را در جهت تقویت ظرفیت‌های آب در محدوده مورد مطالعه دارند؛ از این‌رو انجام اصلاحات نهادی آب در جهت افزایش کارایی، بهره‌وری و توسعه عدالت توزیعی آب در شهر بیرجند ضروری بوده و راهبرد نهایی تحول مدیریت آب، تحریک اراده جمعی کنشگران در جهتی واحد برای دستیابی به حکمروایی شایسته آب است. یکی از خلأهای مطالعاتی عدم اشاره به موضوع نهادها، ظرفیت‌های، سیاست‌گذاری شهری به‌صورت یکپارچه و هم‌افزا است. کلانشهر تهران با چالش‌ها و تنگناهای مدیریتی و سیاست‌گذاری خرد و کلانی روبرو است. علی‌رغم تهیه طرح‌ها و برنامه‌های متعدد، لزوم پرداختن به سیاست‌گذاری مدیریت شهری در ایجاد، توسعه و ساماندهی مدیریت بهینه از یک‌طرف و لزوم توسعه شاخص‌های مدیریت شهری از منظر ظرفیت‌های و ارزیابی سیاست‌های کلان بر اساس شاخص‌های به‌دست‌آمده، ارائه سناریوهای استقرار مفهوم ظرفیت‌های از طرف دیگر می‌تواند نوآوری جدیدی را ارائه داده و بر توسعه دانش مدیریتی کشور به‌ویژه در سازوکارهای سیاست‌گذاری شهری مفید واقع شود. در ارتباط با رجحان این تحقیق به سایر اثرات می‌توان به احصاء عوامل کلیدی و متغیرهای اثرگذار بر ظرفیت‌های مدیریتی شهری پیامدها و نتایج به‌کارگیری سیاست‌گذاری مدیریت شهری در کلانشهر تهران اشاره کرد.

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق

Source: Authors

مواد و روش تحقیق

روش تحقیق از منظر هدف، از نوع تحقیقات کاربردی - توسعه‌ای، از نظر روش‌های اصلی تحقیق در زمره تحقیقات توصیفی - تحلیلی قرار دارد. همچنین نوع داده‌ها در تحقیق پیمایشی بوده و ابزار اصلی مورد استفاده برای جمع‌آوری داده‌ها مصاحبه با مدیران، خبرگان شهرداری تهران و اساتید دانشگاهی به‌صورت پرسشنامه که ابزار مناسب روایی است. این افراد عموماً کسانی هستند که سال‌ها در زمینه مدیریت شهری

برنامه‌ریزی شهری در ستادها و سازمان‌های مربوطه شهرداری کلان‌شهر تهران، فعال بوده و یا در نهادها، پژوهشکده‌ها و سازمان‌های مدیریت شهری ذی‌نفع و یا در مسئولیت‌های اجرایی مرتبط قرار داشته‌اند که به ترتیب ۲۴ نفر از اساتید، ۳۹ نفر از مدیران شهری و ۳۷ نفر خبرگان، ذینفعان بوده‌اند. برای بررسی روایی تحقیق، از روایی صوری و روایی کیفی محتوا، استفاده شد. طیف پاسخگویی به‌صورت لیکرت در ۵ درجه تکمیل و وزن‌دهی گردید. روش نمونه‌گیری در تحقیق حاضر نمونه‌گیری تصادفی ساده بوده است و حجم نمونه با خطای اندازه‌گیری ده درصد، ۱۰۰ نفر (Duas, 1999: 78) تعیین شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها در این تحقیق مبتنی بر دو روش کمی کیفی و توصیفی بوده است. در بخش کیفی، از نظر خبرگان امر، استفاده شده در نهایت منجر به استخراج و شناسایی متغیرها، می‌گردد. داده‌های گردآوری شده در بخش کمی به‌وسیله پرسشنامه در متغیر ظرفیت نهادی با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی و آزمون‌های برابری میانگین‌ها در نرم‌افزار SPSS و AMOS مورد تجزیه و تحلیل گرفته‌اند. داده‌های به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها نیز به روش توصیفی در متن مورد بررسی قرار گرفته‌اند. به‌منظور سنجش پایایی از ضریب آلفا کرونباخ استفاده گردید که مقدار به‌دست‌آمده از ۰/۷ بیشتر بوده و مورد اطمینان است. همچنین متغیر وابسته پژوهش ظرفیت نهادی است که متغیرهای توانایی نهادها، ظرفیت‌سازی، منابع ارتباطی، شفافیت، تعامل درون نهادی، قانونی، خوانایی، تعامل بین نهادی و ظرفیت بین نهادی به‌عنوان متغیر مستقل و بر اساس مقیاس اندازه‌گیری نسبتی مورد سنجش قرار گرفته‌اند.

جدول ۱- پایایی متغیرهای پژوهش

متغیر	الفای کرونباخ
توانایی نهادها	۰/۸۹۴
ظرفیت‌سازی	۰/۸۳۷
منابع ارتباطی	۰/۸۸۱
شفافیت	۰/۷۱۸
تعامل درون‌نهادی	۰/۸۸۱
قانونی	۰/۸۳۹
خوانایی	۰/۸۰۸
تعامل بین نهادی	۰/۸۰۵
ظرفیت بین نهادی	۰/۸۰۹

بحث و ارائه یافته‌ها

در متغیرهای زمینه‌ای که در این تحقیق عبارت از جنس، سن و تحصیلات است با استفاده از جداول توزیع فراوانی نتایج به‌این ترتیب است؛ توزیع پاسخگویان بر حسب جنس ۴۵ نفر زن، ۵۵ نفر مرد و میانگین سنی ۳۷/۵ سال می‌باشد. درصد تحصیلات پاسخگویان به ترتیب ۲۸/۶ درصد کارشناسی، ۳۶ درصد کارشناسی ارشد و ۳۵/۴ دکتری است. پاسخ‌های پرسش‌شوندگان در قالب طیف ۵ گزینشی لیکرتی (بسیار ناراضی، ناراضی، نسبتاً راضی، راضی و بسیار راضی) ارائه شده بود. بررسی کلی سنجش ظرفیت نهادی حاکی از آن است که در مجموع ۲/۰۶ درصد متغیرهای ظرفیت نهادی بسیار راضی، ۸/۱۹ درصد راضی، ۲۴/۰۳ درصد نسبتاً راضی ۴۴/۷۸ درصد ناراضی و ۲۰/۹۴ درصد بسیار ناراضی می‌باشند.

جدول ۲- وضعیت توزیع درصدی پاسخگویان

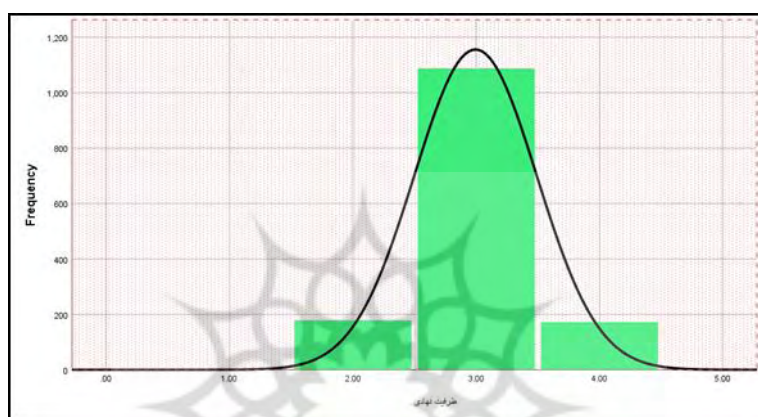
متغیر	بسیار راضی	راضی	نسبتاً راضی	ناراضی	بسیار ناراضی
ظرفیت نهادی	۱	۷	۲۰	۶۱	۱۱

Source: Authors

یافته‌های تحقیق در جدول ۳، نشان می‌دهد متغیر خوانایی و شفافیت قوانین و مقررات، قانونی، تعامل درون نهادی در بین متغیرها بالاترین میزان میانگین به ترتیب دارای بیشترین میانگین هستند. همچنین متغیر ظرفیت بین نهادی با میانگین ۳/۳۵ دارای کمترین اهمیت را دارد. در خصوص معنی‌داری آزمون هم می‌توان گفت متغیرها در سطح ۹۵ درصد معنادار می‌باشند (جدول ۳).

جدول ۳- میانگین مولفه‌های تحقیق

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	چولگی	حداقل	حداکثر
توانایی نهادها	۳/۳۷۴۷	۰/۶۹۶۲۹	-۰/۳۸۷	۱/۲۷	۴/۹۱
ظرفیت‌سازی	۳/۳۸۵۳	۰/۷۵۰۴۶	-۰/۴۷۰	۱/۲۵	۵
منابع ارتباطی	۳/۳۸۸۵	۰/۶۹۳۳۹	-۰/۳۸۵	۱/۲۰	۵
شفافیت	۳/۴۷۷۱	۰/۶۵۵۶۴	-۰/۴۳۷	۱	۵
تعامل درون‌نهادی	۳/۴۷۴۰	۰/۷۲۸۸۸	-۰/۵۳۹	۱/۳۳	۵
قانونی	۳/۵۱۳۸	۰/۷۲۲۳۸	-۰/۴۲۷	۱/۴۳	۵
خوانایی	۳/۵۸۸۱	۰/۷۸۰۴۸	-۰/۴۲۰	۱/۴۰	۵
تعامل بین‌نهادی	۳/۳۷۳۵	۰/۸۵۵۵۹	-۰/۱۷۶	۱	۵
ظرفیت بین‌نهادی	۳/۳۲۶۸	۰/۸۱۳۵۷	-۰/۴۴۷	۱	۵

شکل ۲- توزیع ظرفیت نهادی در کلانشهر تهران

Source: Authors

جدول ۴ نشان می‌دهد که در متغیر ظرفیت نهادی بیشترین میانگین مربوط به وضعیت غیرقابل‌درک قوانین و دستورالعمل‌های مربوط به کلان شهرها (۳/۷۶) و پتانسیل و قدرت تدوین یا تنظیم قوانین و مقررات جدید برای مداخله بهتر در کلان شهرها (۳/۷۱) و کمترین میانگین میزان تعامل و مشارکت دستگاه‌های مدیریت شهری در رسیدگی به مسائل کلیدی حوزه شهری (۳/۳۳) نقش وجود بخش خصوصی از قبیل مشاوران، پیمانکاران، مهندسان مشاور و... در جلسات مشترک برای توسعه امور بین‌الملل (۳/۳۱) است.

جدول ۴- میانگین متغیرهای تحقیق

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	متغیرها	میانگین	انحراف معیار
x1	۳/۳۵	۰/۹۶۵	x33	۳/۴۹	۱/۰۲۳
x2	۳/۳۷	۰/۹۸۴	x34	۳/۵۱	۰/۹۶۷
x3	۳/۳۶	۱/۰۰۴	x35	۳/۵۵	۱/۰۵۲
x4	۳/۳۶	۰/۹۵۸	x36	۳/۴۸	۱/۰۳۸
x5	۳/۳۷	۱/۰۱۹	x37	۳/۶۲	۰/۹۸۸
x6	۳/۴۰	۰/۹۹۵	x38	۳/۴۵	۱/۱۲۲
x7	۳/۴۰	۰/۹۲۳	x39	۳/۳۰	۱/۰۰۹
x8	۳/۴۳	۱/۰۷۹	x40	۳/۴۵	۰/۹۸۷
x9	۳/۳۲	۰/۹۷۴	x41	۳/۴۲	۰/۹۴۲
x10	۳/۴۱	۱/۰۴۶	x42	۳/۴۸	۰/۹۷۲
x11	۳/۳۵	۰/۹۲۶	x43	۳/۵۶	۰/۹۹۳
x12	۳/۴۲	۰/۹۹۰	x44	۳/۵۵	۰/۹۵۴
x13	۳/۳۹	۰/۹۸۴	x45	۳/۶۴	۰/۹۸۵

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	متغیرها	میانگین	انحراف معیار
x14	۳/۳۸	۰/۹۵۷	x46	۳/۷۰	۰/۹۷۲
x15	۳/۳۴	۰/۹۸۹	x47	۳/۳۶	۱/۱۱۸
x16	۳/۴۱	۰/۹۴۸	x48	۳/۳۵	۱/۰۲۵
x17	۳/۳۹	۱/۰۱۷	x49	۳/۴۴	۰/۹۹۱
x18	۳/۳۷	۱/۰۰۴	x50	۳/۷۶	۱/۰۴۵
x19	۳/۳۹	۰/۹۸۲	x51	۳/۷۱	۱/۰۲۴
x20	۳/۳۹	۱/۰۳۴	x52	۳/۵۷	۱/۰۵۴
x21	۳/۳۸	۰/۹۷۸	x53	۳/۳۹	۱/۰۳۲
x22	۳/۳۷	۱/۰۲۸	x54	۳/۵۱	۱/۰۱۶
x23	۳/۳۴	۰/۹۸۸	x55	۳/۳۷	۱/۰۵۳
x24	۳/۴۱	۰/۹۸۰	x56	۳/۳۲	۰/۹۹۳
x25	۳/۴۰	۰/۹۵۷	x57	۳/۳۲	۱/۰۰۲
x26	۳/۳۸	۰/۹۷۹	x58	۳/۴۱	۱/۱۴۰
x27	۳/۴۶	۰/۹۷۶	x59	۳/۴۹	۱/۰۱۶
x28	۳/۴۵	۱/۱۱۲	x60	۳/۳۳	۱/۰۴۰
x29	۳/۴۱	۰/۹۷۲	x61	۳/۳۴	۱/۰۵۵
x30	۳/۴۲	۰/۹۷۱	x62	۳/۳۱	۱/۰۰۱
x31	۳/۶۱	۱/۰۱۹	x63	۳/۳۳	۰/۹۶۸
x32	۳/۴۸	۰/۹۷۴	x64	۳/۳۳	۱/۰۴۷

Source: Authors

برای بررسی تفاوت میانگین مولفه‌های ظرفیت نهادی از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده می‌شود؛ لذا قبل از این آزمون مفروضه یکسانی واریانس متغیرها به‌وسیله آزمون لون مورد بررسی قرار گرفته است. یکسانی واریانس متغیرها دلالت بر این دارد که واریانس متغیر وابسته برای هر ترکیب از سطوح متغیرهای مستقل باید یکسان باشد. به عبارت این مفروضه به معادل بودن واریانس‌های متغیر درونی برای سطوح گوناگون متغیرهای بیرونی اطلاق می‌شود، لازم به ذکر است که یکسان نبودن پراکندگی تحلیل واریانس را ناروا نمی‌سازد، اما آنها را تضعیف می‌کند. این مفروضه از طریق آزمون لون در جدول ۵ بررسی شد. مشخص گردید که این فرض در متغیرهای توانایی نهادها، ظرفیت‌سازی و ظرفیت بین نهادی برقرار است.

جدول ۵- آزمون لون جهت بررسی یکسانی واریانس‌های متغیرهای پژوهش

متغیر	مقدار آزمون لون	DF1	DF2	سطح معناداری
توانایی نهادها	۰/۸۰۹	۴	۴۳۱	۰/۵۲۰
ظرفیت‌سازی	۰/۹۱۵	۴	۴۳۱	۰/۴۵۵
منابع ارتباطی	۳/۱۶	۴	۴۳۱	۰/۰۱۴
شفافیت	۵/۰۲۶	۴	۴۳۱	۰/۰۰۱
تعامل درون‌نهادی	۲/۴۵	۴	۴۳۱	۰/۰۴۶
قانونی	۴/۹۵۹	۴	۴۳۱	۰/۰۰۱
خوانایی	۵/۴۶۳	۴	۴۳۱	۰/۰۰۰
تعامل بین نهادی	۴/۳۹۸	۴	۴۳۱	۰/۰۰۲
ظرفیت بین نهادی	۰/۵۶۲	۴	۴۳۱	۰/۶۹۱

Source: Authors

جدول ۶ نتایج تحلیل واریانس را نشان می‌دهد. همان گونه که در جدول ۶ مشاهده می‌شود ظرف نهادی کلانشهر تهران تفاوت معناداری در سطح آلفای کمتر ۰/۰۱ دارند. بنابراین باتوجه به جدول با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان بیان کرد که ظرفیت نهادی دارای معناداری است.

جدول ۶- نتایج آزمون تحلیل واریانس تک عاملی مولفه‌های ظرفیت نهادی

معناداری	F مقدار	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	ظرفیت نهادی
۰/۰۰۰	۳/۱۸۸	۱۰/۶۴۵	۹	۹۱۴/۸۰۲	گروه‌های بین آزمودنی
		۰/۳۱۹	۸۶	۴۷۳/۶۱۷	گروه‌های درون آزمودنی
			۹۱	۱۳۸۸/۴۱۹	کل

Source: Authors

تحلیل عاملی تأییدی

در این قسمت از تحقیق به منظور بررسی مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار برای تحقق ظرفیت نهادی، از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. معادلات ساختاری در نرم‌افزار Amos بررسی شده است. برای آزمون روایی با استفاده از روی تحلیل عاملی تأییدی، باید بارهای عاملی هر متغیر بیشتر از ۰/۴ بوده و معنی‌دار نیز باشند. یعنی ضریب معناداری هر متغیر بزرگ‌تر از ۱/۹۶ و کوچک‌تر از ۱/۹۶- باشد. از طرفی میانگین واریانس استخراج شده نیز باید بیشتر از ۰/۴ باشد. باتوجه به نتایج مندرج در جدول ۷ روایی پرسشنامه مورد تأیید قرار می‌گیرد. بر اساس نتایج این مدل، در جدول ۸ مقادیر غیراستاندارد (Estimate)، خطای معیار (S.E)، نسبت بحرانی (C.R) و سطح تحت پوشش (مقدار P) نشان داده شده است. نتایج جدول نشان می‌دهد پارامترهای لاندا تفاوت معناداری با مقدار صفر دارند. مقدار سطح معناداری P در همه روابط فوق کمتر از ۰/۰۵ و نزدیک به صفر است. همچنین نسبت بحرانی (C.R) مناسب (بیشتر ۱/۹۶) و خطای استاندارد (SE) پایین است که نشان می‌دهد همه روابط موجود در این مدل تأیید شده است. همچنین نتایج ارزیابی اعتبار مدل فوق (جدول ۷) بیانگر آن است که در مدل Amos سنجش سه شاخص مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد و سطح معناداری و خی‌دو مدل اهمیت بیشتری به دیگر شاخص‌ها دارد. درجه آزادی (DF) برابر ۲۰۳۲ و از صفر دور است که مطلوبیت مدل را نشان می‌دهد. مقدار خی دو در این قسمت ۹۸۸۰/۰۶۹ و مقدار P آزمون خی دو ۰/۰۰۰ برآورد شده که نشان‌دهنده وضعیت مناسب داده‌های تحقیق است. همچنین کای اسکور نسبتی (بهنجار شده) (CMIN/DF) ۴/۸۶۲ است که برازش قابل قبول مدل را نشان می‌دهد مقادیر میان ۲ تا ۳ برازش خوب و مقادیر ۵ تا ۱ برازش مطلوب و قابل قبول را نشان می‌دهند. شاخص برازش افزایشی IFI برابر با ۰/۹۱۷ شاخص برازش تطبیقی CFI برابر با ۰/۹۱۵ و شاخص برازش توکر لوییس TLI برابر با ۰/۹۰۱ است که جزء گروه شاخص برازش و نمایانگر برازش قابل قبول مدل است.

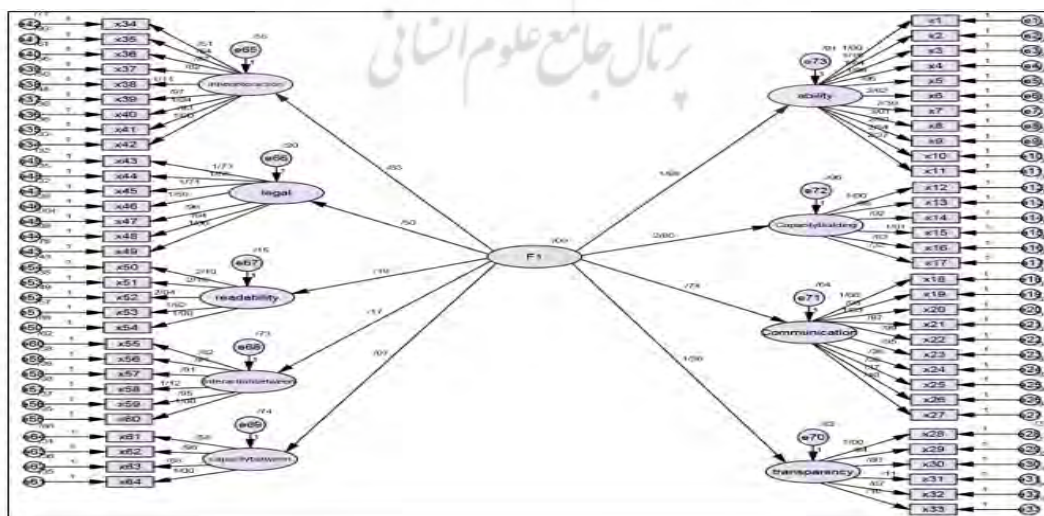
جدول ۷- نتایج آزمون‌های تحقیق

P	C.R.	S.E.	Estimate	مؤلفه/متغیر	P	C.R.	S.E.	Estimate	مؤلفه/متغیر
			۱	x28	***	۰/۷۶۲	۰/۱۷۵	۰/۸۳۱	تعامل درون نهادی
***	۲۰/۸۵۴	۰/۰۴	۰/۸۳۶	x29	***	۰/۳۷۹	۰/۱۱۴	۰/۵	قانونی
***	۱۹/۹۳	۰/۰۴	۰/۸۰۱	x30	۰/۰۱۳	۲/۴۷۸	۰/۰۷۵	۰/۱۸۵	خوانایی
۰/۰۳۶	۲/۰۹۷	۰/۰۵۲	۰/۱۱	x31	۰/۲۴۳	۱/۱۶۷	۰/۱۴۵	۰/۱۶۹	تعامل بین نهادی
۰/۱۶۱	۱/۴۰۳	۰/۰۵	۰/۰۷	x32	۰/۶۳۴	۰/۴۷۶	۰/۱۴۸	۰/۰۷	ظرفیت درون نهادی
۰/۰۶۷	۱/۸۳۴	۰/۰۵۳	۰/۰۹۷	x33				۱	ظرفیت‌سازی
			۱	x42	***	۶/۷۲	۰/۴۱۷	۲/۸۰۴	ارتباطی
***	۱۷/۷۹۸	۰/۰۵۲	۰/۹۲۸	x41	***	۴/۳۱۸	۰/۱۷۲	۰/۷۴۳	شفافیت
***	۱۹/۵۰۹	۰/۰۵۳	۱/۰۴۳	x40				۱	x1
***	۱۷/۱۶۸	۰/۰۵۶	۰/۹۶۸	x39	***	۵/۲۹۵	۰/۲۱۷	۱/۱۵۱	x2
***	۱۷/۹۴۵	۰/۰۶۲	۱/۱۱۳	x38	***	۴/۹۷۵	۰/۲۱	۱/۰۴۳	x3
***	۱۴/۲۶۳	۰/۰۵۷	۰/۸۱۷	x37	***	۵/۰۹۶	۰/۲۰۴	۱/۰۴	x4
***	۱۴/۵۳۴	۰/۰۶	۰/۸۷۲	x36	***	۴/۷۰۹	۰/۲۰۵	۰/۹۶۴	x5
***	۶/۲۵۴	۰/۰۶۵	۰/۵۳۶	x35	***	۰/۸۳۴	۰/۳۸۳	۲/۶۱۸	x6
***	۸/۵۹۸	۰/۰۶	۰/۵۱۲	x34	***	۶/۸۱۳	۰/۳۵	۲/۳۸۶	x7
			۱	x49	***	۶/۸۹۶	۰/۴۳۶	۳/۰۱	x8
***	۶/۵۱۴	۰/۱۲۹	۰/۸۴۱	x48	***	۶/۸۵۱	۰/۲۸	۲/۶۰۲	x9

P	C.R.	S.E.	Estimate	مؤلفه/متغیر	P	C.R.	S.E.	Estimate	مؤلفه/متغیر
***	۶/۷۳۲	-/۱۴۳	۰/۹۶۱	x47	***	۶/۸۷	-/۴۱۴	۲/۸۴۵	x10
***	۹/۶۵۴	-/۱۶۵	۱/۵۹۱	x46	***	۶/۸۰۲	-/۳۴۸	۲/۲۷	x11
***	۹/۸۷۲	۱/۱۷۴	۱/۷۱۳	x45				۱	x12
***	۹/۷۰۲	-/۱۶۳	۱/۵۸۲	x44	***	۲۰/۳۰۹	-/۰۴۸	۰/۹۸	x13
***	۹/۸۷۲	۱/۱۷۵	۱/۷۳۷	x43	***	۱۹/۳۱۲	-/۰۴۸	۰/۹۲۱	x14
			۱	x54	***	۲۱/۲۳۴	-/۰۴۸	۱/۰۱۴	x15
***	۷/۱۸۱	-/۲۵۳	۱/۸۱۵	x53	***	۱۶/۹۴۳	-/۰۴۹	-/۰۸۳۱	x16
***	۷/۳۷۱	-/۲۷۷	۲/۰۴۲	x52	***	۵/۳۷۶	-/۰۰۶	-/۰۳۲۲	x17
***	۷/۵۰۱	-/۲۸۷	۲/۱۵۷	x51				۱	x18
***	۷/۴۳۴	-/۲۸۳	۲/۱۰۴	x50	***	۱۹/۱۳	-/۰۴۸	۰/۹۲۵	x19
			۱	x60	***	۲۰/۸۳۹	-/۰۰۵	۱/۰۳۲	x20
***	۱۹/۰۳۴	-/۰۰۵	۰/۹۴۶	x59	***	۲۰/۵۱۸	-/۰۴۷	۰/۹۶۷	x21
***	۲۰/۴۰۵	-/۰۰۵۵	۱/۱۱۶	x58	***	۱۹/۸۴۴	-/۰۰۵	۰/۹۹۳	x22
***	۱۸/۴۰۵	-/۰۰۴۹	-/۰۹۱	x57	***	۱۹/۸۰۴	-/۰۴۸	۰/۹۵۳	x23
***	۱۸/۴۶۸	-/۰۰۴۹	۰/۹۰۵	x56	***	۶/۲۹۱	-/۰۰۵۷	-/۰۳۵۹	x24
***	۱۴/۹۱۵	-/۰۰۵۵	-/۰۸۱۶	x55	***	۶/۷۶۵	-/۰۰۵۶	-/۰۳۷۶	x25
			۱	x64	***	۶/۴۸۴	-/۰۰۵۷	-/۰۳۶۹	x26
***	۱۶/۷۵۵	-/۰۰۵۳	-/۰۸۸۲	x63	***	-/۰۱۱۴	-/۰۰۵۶	-/۰۴۰۲	x27

Source: Authors

در ادامه برآورد شاخص برازش مقتصد شامل شاخص نسبت اقتصاد PRATIO برابر ۰/۵۶۴، برازش خوب مدل شاخص نیکویی برازش مقتصد PGFI برابر ۰/۴۹۶، برازش خوب، مدل شاخص برازش مقتصد هنجار شده PNFI برابر و شاخص برازش تطبیقی مقتصد PCFI برابر ۰/۵۹۳ محاسبه شده است که مقدار عددی هر کدام از شاخص‌های ذکر شده برازش خوب مدل را نشان می‌دهند در نهایت می‌توان به ریشه دوم میانگین مربعات خطای برآورد RMSEA برابر ۰/۰۷۷ اشاره کرد که برازش قابل قبول مدل و مقدار عددی کمتر از ۰/۰۵، برازش خوب مدل را گزارش می‌دهد؛ از این رو با توجه به نتایج می‌توان عنوان گفت مدل مفهومی تحقیق ترسیم شده از برازش قابل قبول و مطلوبی برخوردار است. یافته‌های حاصل از مدل نشان می‌دهد که کدام متغیر اهمیت کمتر و کدام ابعاد اهمیت بارزتر و بیشتری برای تحقق ظرفیت نهادی داشته است. متغیر ظرفیت‌سازی با بار عاملی ۲/۸۰ مهم‌ترین عامل شناخته شده است. سپس متغیر شفافیت با بار عاملی ۱/۲۸ متغیر ظرفیت درون نهادی در مرتبه آخر ظرفیت بین نهادی به‌عنوان کم‌اهمیتی‌ترین عامل مشخص شده است (شکل ۳).

Source: Authors

شکل ۳- حل استاندارد شده مدل

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

از مجموع مطالعات این برآمد حاصل می‌شود که: قوی‌ترین متغیر ظرفیت نهادی مطلوب خوانایی و شفافیت قوانین و مقررات، با میانگین ۳/۳۷ است و کمترین میانگین به متغیر ظرفیت بین نهادی تعلق دارد که نشان‌دهنده ضعف ظرفیت نهادی در کلانشهر تهران است. پراکندگی پاسخگویان در شاخص تعامل بین نهادی (۰/۸۵۵) نسبت به سایر شاخص‌ها زیادت و شاخص شفافیت کمتر از سایرین می‌باشد. در کل میانگین کل در جامعه مورد مطالعه ۳/۴۹ است که باتوجه به میزان چولگی آن ۰/۱۹۱ بیانگر میزان نسبتاً بالایی از ظرفیت‌های نهادی در شهر تهران می‌باشد. در نهایت باتوجه به چارک دوم می‌توان گفت که ۵۰ درصد متغیرها، بیش از ۳/۵۲ درصد را دارا هستند.

مولفه‌های منابع ارتباطی و توانایی نهادها به مراتب سهم بیشتری در مقایسه با سایر متغیرها در پیش‌گویی متغیر وابسته دارند، به‌گونه‌ای که یک واحد تغییر در انحراف معیار منابع ارتباطی و توانایی نهادها، باعث می‌شود تا انحراف معیار متغیر وابسته (ظرفیت نهادی مدیریت شهری) به اندازه ۲۸ و ۱۸ درصد تغییر کند. درحالی که یک واحد تغییر در انحراف معیار مشارکت‌پذیری تنها باعث می‌شود تا انحراف معیار متغیر وابسته به اندازه ۲ درصد تغییر نماید. همچنین مولفه‌های توانایی - نهادها، شفافیت، تعامل - درون‌نهادی، قانونی، تعامل - بین نهادی و ظرفیت - بین نهادی به دلیل اینکه سطح معناداری بیشتر از ۰،۰۵ است، نشان می‌دهند که اثر معناداری بر پیش‌بینی ظرفیت نهادی مدیریت شهری ندارند. مدیریت شهری در ایران به طور عام و در کلان‌شهر تهران به طور خاص، ماهیتی چندبخشی دارد و تکثر سازمان‌ها و نهاد در فرایند تدوین سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی که به طور هم‌زمان و موازی مشارکت دارند. باعث عملکرد جزیره‌ای، سازمان‌های متولی در حوزه اجرا و سیاست‌گذاری شده است. موازی‌کاری و تداخل در مأموریت‌های سازمانی، بخشی‌نگری، سیاسی بازی و جناح‌گرایی، استفاده از مدیران بی تخصص، سلیقه‌گرایی در شیوه‌های سیاست‌گذاری حاکمیت برنامه‌های توسعه را به سوی رکود اقتصادی و بی‌نظمی در کلان‌شهر تهران را سوق داده است و ادامه فعالیت برای رسیدن به توسعه مطلوب با شیوه سیاست‌گذاری فعلی ناممکن به نظر می‌رسد و نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای دست‌اندرکاران سازمان‌ها و نهادها باشد و شرایط را برای حضور و مشارکت مطلوب سخت‌تر می‌کند.

نتایج یافته‌های تحقیق حاضر با نتایج سایر تحقیق‌ها، از جمله: (Desalegn, Solomon, 2022) همخوانی در تحقق ظرفیت نهادی، منابع ارتباطی، (Rabeiei, 2021)، همخوانی در مطلوبیت سیاست‌گذاری در مدیریت شهری، (Cheraghi, 2021)، همخوانی ظرفیت نهادی در و سازگاری دارد. بعلاوه تحقیق حاضر با چراغی ۱۴۰۰، در زمینه ظرفیت نهادی رقابت‌پذیر همخوانی ندارد.

کلانشهر تهران سیستم مشخص، تعریف شده و رسمی برای مدیریت ظرفیت نهادی مدیریت شهری ندارد؛ اما این سیستم باتکیه بر ساختارها و روش‌ها و هنجارهای رایج حکمروایی شهری و روستایی اداره و منتقل می‌شود. تشتت و تفرق مدیریت شهری در شهر تهران به تبعیت از نهادها و سازمان‌های متفرق و منبعث از الگوی حکومت شهری، عدم ظرفیت تعامل میان نهادی و درون نهادی را می‌توان نتیجه غلبه رسمی نهادهای قدرت و ناهمسویی نهادهای غیررسمی با سیاست‌ها و برنامه‌هایی آنها دانست. کلانشهر تهران دارای پتانسیل بالقوه نهادی در تدوین، تنظیم قوانین و مقررات، اثربخشی فعالیت‌ها و اقدامات و میزان موفقیت مدیریت شهری در ارتباط با فرایندهای نهادی می‌باشد. پایداری و انسان‌محور بودن توسعه آینده این مجموعه، مستلزم ظرفیت‌سازی برای پذیرش نیروهای جدید در سازمان مدیریتی منطقه از طریق استناد به آموزه‌های رویکرد حکمروایی شهری و تقویت حس اعتماد و تشریک‌مساعی بین همه این کنشگران است. بیش از هر زمان دیگر توسعه کلان‌شهرهای کشور به‌خصوص تهران نحوه برنامه‌ریزی مدیریت مناطق به ظرفیت نهادی منوط شده و به‌نوعی به آن گره خورده است. در غیاب سیاست‌گذاری مدیریت شهری و رویکرد فرابخشی، چالش‌های میان نهادی و شفافیت، پاسخگویی، ظرفیت‌سازی بسیار پررنگ‌تر شده و روند کاهنده‌ای را هم‌نشان نمی‌دهند.

- به‌عنوان پیشنهاد ضرورت دارد که تقویت رویکرد مشارکتی و ارتباطی نظیر ایجاد کارگروه‌ها، شوراها و نهادهای محلی باهدف گسترش تعاملات میان نهادی در اولویت قرار گیرد. این رویکرد زمینه مساعدی را برای تحقق راهبرد موفقیت‌های کوچک در راستای زمینه‌سازی برای ارتقای اعتماد نهادی فراهم خواهد ساخت.
- تقویت نهادهای سیاست‌گذار شهری مانند ارتقای جایگاه شورای اسلامی شهر تهران به‌عنوان سیاست‌گذار شهری (در قالب اصلاح قوانین و مقررات) یا سایر نهادهای ذی‌ربط مانند شورای عالی استان، تشکیل شورای شهرسازی
- برگزاری دوره‌های آموزشی و سمینارها برای کارمندان نهادهای کلانشهر تهران به‌منظور بهبود و ارتقای ظرفیت کاری و عملیاتی در مدیریت شهری.
- تشکیل جلساتی میان کارکنان نهادها و سازمان‌های مختلف شهرداری تهران با یکدیگر برای بهبود روابط درون نهادی و آشنایی آنها با یکدیگر در چارچوب سیاست‌گذاری و ظرفیت‌سازی
- افزایش تعامل با نهادهایی که به برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری شهری کمک می‌کنند، مانند شرکت‌های توسعه شهری، انجمن‌های شهری، NGOها.

- تعامل و ظرفیت‌سازی در میزان هم‌افزایی قوانین نهادی در ارتباط با سیاست‌گذاری مدیریت شهری
- تفویض اختیار تصمیم‌گیری به نهادهای مختلف بر اساس پتانسیل کلانشهر تهران، شرایط محیطی فرهنگی - اجتماعی و اجتناب از رویکرد از بالا به پایین برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری.
- تفکیک شرایط و وظایف و تخصصی‌شدن سازمان‌ها با توجه به مسائل و مشکلات

References

1. Abdi Daneshpour, Z., Ebrahimnia, V., & Mahmoudpour, A. (2014). Devising a Knowledge Management Framework for Integrated Policy-Making in Tehran. *Honar-Ha-Ye-Ziba: Memary Va ShahrSazi*, 19(1), 57-70. [In Persian]
2. Abniki, H. A. (2007). Institutional approach to political decision-making process. *Domestic Policy*, 1(2), 7-34.
3. Ali ahmadi, A., & mirabedini, Z. (2019). Examining the Public Policy Making Process in Tehran's Urban Management (2012-2018). *Iranian Journal of Public Policy*, 5(1), 75-98. [In Persian]
4. Bank, W. (2016). *Making politics work for development: harnessing transparency and citizen engagement*: The World Bank.
5. Bettini, Y., Brown, R. R., de Haan, F. J., & Farrelly, M. (2015). Understanding institutional capacity for urban water transitions. *Technological Forecasting and Social Change*, 94, 65-79.
6. Brown, R. R., & Farrelly, M. A. (2009). Delivering sustainable urban water management: a review of the hurdles we face. *Water science and technology*, 59(5), 839-846.
7. Chakrabarty, S., & Bass, A. E. (2014). Corporate governance in microfinance institutions: Board composition and the ability to face institutional voids. *Corporate Governance: An International Review*, 22(5), 367-386.
8. Chen, D. C., Maksimovic, C., & Voulvoulis, N. (2011). Institutional capacity and policy options for integrated urban water management: a Singapore case study. *Water Policy*, 13(1), 53-68.
9. Cheraghi, R., Ghaedrahmati, S., Meshkini, A., & Ghadermarzi, H. (2021). The role of institutional capacity in the competitiveness of middle cities of Iran (Case: Sanandaj and Zanjan cities). *Human Geography Research Quarterly*, 53(116), 427-451.
10. Dehghani, M., Haghghatnaeini, G., & Zebardast, E. (2021). Institutional Capacity Analysis of Isfahan Knowledge-Based Urban Development. *Journal of Architecture and Urban Planning*, 13(31), 5-22.
11. Desalegn, A., & Solomon, N. (2022). The Interrelationship among Institutional Capacity, Infrastructure Governance and Equity, and Nation-Building Process in Ethiopia. *Public Organization Review*, 22(3), 627-647.
12. Dodman, D., & Satterthwaite, D. (2008). Institutional capacity, climate change adaptation and the urban poor.
13. Duas, Hassan. (1999). Survey in social research, translated by Hoshang Naibi, Tehran, Nei Publishing, 17th edition
14. Erfani, A., & Talebbeydokhti, A. (2019). Evaluating and Comparing the Welfare Performance of Different Regimes of Policy Making in Iran's Macroeconomics. *Macroeconomics Research Letter*, 13(26), 101-122
15. Fricke, C. (2020). Locating Urban Issues in German Policy-Making: Metropolitan Regions and Urban Development Policies in a Multi-scalar Context. In S. Armondi & S. De Gregorio Hurtado (Eds.), *Foregrounding Urban Agendas: The New Urban Issue in European Experiences of Policy-Making* (pp. 167-184). Cham: Springer International Publishing.
16. Hale, T. N. (2008). Transparency, accountability, and global governance. *Global governance*, 73-94.
17. Healey, P. (1998). Building institutional capacity through collaborative approaches to urban planning. *Environment and planning A*, 30(9), 1531-1546.
18. Hollyer, J. R., Rosendorff, B. P., & Vreeland, J. R. (2019). Transparency, protest and democratic stability. *British Journal of Political Science*, 49(4), 1251-1277.

19. Jajarmi, H. (2016). Critical study of urban development policies and plans in Iran. *Quarterly of Social Studies and Research in Iran*, 5(1), 79-102. [In Persian]
20. Jalili, S. M., & Kazemian, G. (2016). An Analysis of Meso level Policy Making Environment in Tehran's Strategic-Structural (Comprehensive) Plan (1997-2011). *Honar-Ha-Ye-Ziba: Memory Va ShahrSazi*, 21(1), 29-40. [In Persian]
21. Kazemian, G., Farajirad, K., Eftekhari, A. R., & Pourtaheri, M. (2013). Explanation the Relation between Institutional Capacity and Sustainable Regional Development (Case study of Boukan and Oroumiyeh Counties). *Geography*, 11(38), 153-169.
22. Kazemian, G., Rad, Kh. F., & Portahari, M. (2012). Assessment of the Regional Institutional Capacity and Formulating of the Appropriate Strategies (Case Study: Boukan and Orumiye County). *Motaleate Shahri*, 1(2), 23-39. [In Persian]
23. Khorshidi, K. M., Sharifzadeh, M., & Abdollahzadeh, G. (2019). An Assessment of Institutional Capacity of the Rural Cooperatives in Sari County. *Iranian Agricultural Extension and Education Journal*, 15(2), 101-117. [In Persian]
24. Mayshar, J., Moav, O., & Neeman, Z. (2017). Geography, transparency, and institutions. *American Political Science Review*, 111(3), 622-636. [In Persian]
25. Molaie, K. K., Koozegar Collegi, L., Razavian, M. T., & Tavakolinia, J. (2021). Assessing institutional capacity and its role in achieving urban peripheral sustainable development (Case: Bojnourd government Institutions). *Preipheral Urban Spaces Development*, 3(1), 19-36. [In Persian]
26. Moslemi Mehni, Y. M. (2018). "urban policy in iran:introduce an applied model:case study:metropolis kerman city." *Political Quartely* 48(1): 145-155.
27. Rabeiei, H. (2021). "Assessing the desirability of urban management policy (case study ، performance of gorgan city Council and Municipality (1392-1396) according to exports of social scientists ،urban health and green space." *Iranian Journal of Political Sociology* 3(4): 682-695. [In Persian]
28. Rezaei, E., Ebrahimzadeh, D., & Eskandari Sani, D. (2019). Critical Analysis of Urban Water Policies in terms of Institutional Capacity (Case Study: Birjand City). *Geography and Territorial Spatial Arrangement*, 9(31), 73-92[In Persian]
29. Sajadian, M., Firoozi, M., & Pourahmad, A. (2022). Assessing the Institutional Capacity for the Perform of a Smart City in the Metropolis of Ahvaz. *Geography and Development*, 20(69), 34-59. [In Persian]
30. Sarvar, R., & Khaliji, M. A. (2021). Urban policy in the field of wicked problems. *Urban Environmental Planning and Development*, 1(1), 1-16.
31. Spyra, M., Kleemann, J., Calò, N. C., Schürmann, A., & Fürst, C. (2021). Protection of peri-urban open spaces at the level of regional policy-making: Examples from six European regions. *Land Use Policy*, 107, 105480. [In Persian]
32. Tabrizi, L., Abdollahzadeh, G., Sharifzadeh, M., & Ghezel, A. (2021). Assessment of Institutional Capacity in Participatory Water Management:Case of Payvand Cooperative of Aqqala County. *Co - Operation and Agriculture*, 9(36), 275-300. [In Persian]